

ser, lod min Fader vide, hvad jeg havde i Sinde, og uden at lade mig mærke, at han havde faaet Nys om min Hemmelighed, forklarede han mig en Aften, hvorledes Lovene blev til. Han fortalte mig om det store Antal Jurister og Bogsamlinger, der var i alle Staterne, og selv om hans Bibliotek skulde brænde op, vilde det ingen Forskel gøre i Kvindernes Stilling. »Naar du er bleven voksen,« sagde han, »og kan holde en Tale, saa kan du rejse til Albany*) og og tale til den lovgivende Forsamling og fortælle om, hvad du har set i dette Kontor, om disse skotske Kvinders Sorg, fordi man har frataget dem deres Arv og gjort dem afhængige af deres Sønner, og dersom du saa kan overtale dem til at give nye Love, saa vil de gamle blive et dødt Bogstav.« Saaledes blev mit Livs fremtidige Formaal forespejlet mig og min Gerning tydelig fremdraget for mig af den, som senere saa med mest Uvilje paa min offentlige Virksomhed.

Indtil jeg var 16 Aar gammel, var jeg en flittig Elev i Johnstown Akademi. Men skønt jeg var den eneste Pige i de højere Klasser for Matematik og Sprog, saa legede Drengene og Pigerne dog frit sammen. Naar vi rutschede ned paa vore Slæder eller sloges med Snebolde, var der ingen Personsanseelse. Ganske vist bar Drengene Skolebøgerne og trak Slæden op ad Bakke for den af Pigerne, de syntes bedst om, men Lighed var ellers Basis for vort Samvær. Alligevel tror jeg, at Drengene gjorde ikke deres Snebolde slet saa haarde, naar de kastede dem paa Pigerne, og at de ikke vaskede Pigernes Ansigter med samme Voldsomhed, som de anvendte overfor hinanden. Og dersom en af Drengene blev altfor raa eller benyttede sig af, at en Pige var mindre end han, tog hans Kammerater fat paa ham. Der var en uskreven Lov og en offentlig Mening i vor Skoleverden, som gjorde, at vi kunde læse og lege sammen i den største Frihed og Samdrægtighed.

Fra Akademiet gik mine Kammerater til Union College i Shenectady. Da nu de, som jeg havde læst sammen med i 5 Aar, kom for at sige Farvel til mig, og jeg følte den Skrænk, der hindrede mig i at følge med dem, kendte min Forbitrelse og min Krænkelse ingen Grænser. Jeg husker, hvor stolte og flotte Drengene saa ud i deres nye Klæder, da de sprang op i den gamle Diligence og kørte afsted, og hvor ensom jeg følte mig, da de var borte, og jeg intet havde at tage mig til, for der var ingen Plan lagt for min Fremtid, og jeg følte skarpere end nogensinde Ydmygelsen ved denne Adskillelse.

Min Tid var nu optaget af at ride, spille Skak og disputere med de juridiske Studenter om Kvindernes Rettigheder. Der var altid noget i det daglige Livs Hændelser eller i de Bøger, vi læste, der kunde skaffe nyt Stof til vore Disputer. De læste Udtalelser for mig af de engelske Klassikere, der vare ligesaa ydmygende som Lovene. De morede sig med at læse Citater for mig af Shakespeare, særlig af »Trold kan tæmmes«, i sig selv en beundringsværdig Satire over Englands gamle Common Law. Jeg havde Petrichio, som om han var en levende Mand. Med Salvøse citerede Bayard Kvindens berømte Svar til Adam hos Milton: »Gud er din Lov, som du er min!« Ogsaa Bibelen blev efter-

forsket, og det forekom mig virkelig, at enhver Bog lærte mig om Mandens guddommelig indstiftede Overhøjhed; men jeg bøjede mig aldrig for dette populære Kætteri. —

Mrs. Willard Seminarium i Troy var i min Ungdom den mest ansete og fashionable Skole,*) og i Vinteren 1832 befandt jeg mig med omtrent 100 andre unge Piger som en ivrig Deltager i dette Instituts Glæder og Sorger. Da det i Familjeraadet var bleven bestemt, at jeg skulde sendes dertil, modtog jeg Meddelelsen herom med blandede Følelser. Jeg havde fæstet min Hu til Union College. En Skole uden de Drengene, der havde været til saa megen Opmuntring for mig baade ved min Læsning og ved min Leg, forekom mig kedelig og interesseløs. Det store Hus, Samlivet med alle de unge Piger, alt det nye, jeg forefandt, gjorde dog Livet behageligere, end jeg havde forestillet mig det. Ganske vist savnede jeg Drengene, med hvem jeg var vokset op, men da Drengene nu blev en Sjældenhed, var der en ny Tiltrækning i nu og da at se dem. Da jeg havde været der en kort Tid, blev der engang raabt: »Se ud af Vinduet!« Jeg løb til med de øvrige og ventede at se et eller andet Vidunder fra Barnums Musæum. »Se de Drengene,« raabte en. »Ikke andet end Drengene,« sagde jeg, »dem har jeg da set hele mit Liv.« — Naar vi besøgte Familierne i Byen, gjorde vi Bekendtskab med deres Sønner, og da alt Samkvem med dem var strengt forbudt, forøgede dette Interessen ved at se dem. Det var dem forbudt at besøge os eller skrive til os, hvis de ikke var Brødre eller Fætttere, og vi havde derfor altid et stort Antal Slægtninge iblandt dem.

(Fortsættes.)

Dansk Kvindesamfund.

En ny Kreds i Ry.

Hvad jeg bebudede ved Aarhus-mødet er nu sket. I Stedet for Vejstrupkredsen, der er traadt fra, har vi nu faaet en Kreds i Ry, Jylland. Den 6te September sammenkaldte Fru Helge Hostrup, paa Ry Højskole et meget godt besøgt Møde i Højskolens Sal.

Efter en Sang holdt jeg Foredrag med Tilslutning af Fru Hostrup, og da man skal smede, mens Jernet er varmt, tog vi straks Papir og Blyant for at tegne Medlemmer op. Der indmeldte sig straks 14, den ene efter den anden; men da en Mand af Forsamlingen mente, det var bedst at sunde sig paa det, at det ikke skulde gaa som ved en anden Forening, at man Dagen efter meldte sig ud igen, saa standsedes foreløbig Indmeldelsen.

Fru Hostrup blev derefter valgt til Formand, og Fru Jensen til Sekretær. Og at Fru Hostrup bliver en dygtig og energisk Formand viste

*) Mrs. Willard var den første, der gjorde sig til Talsmand for Kvindernes højere Uddannelse. I 1819 oprettede hun en Skole for unge Piger, der ved Guvernørens Interesse for Sagen fik Statsunderstøttelse. Da hun vilde indføre Botanik, Kemi, Matematik og andre ukvindelige Fag i Skolen, kunde hun ingen Lærere finde, der vilde undervise deri. Ved Professor Eatons Hjælp satte hun sig da selv efterhaanden ind i de forskellige Fag for at undervise i dem. Da hun i 1829 afholdt Eksamen i Matematik, vakte det stor Forargelse og hendes Skole blev gjort til Genstand for Latter. O. A.

hun straks ved at indvarsle til et nyt Møde om 14 Dage og varmt opfordre til at melde sig ind — naar de nu havde tænkt over det. Hendes Mand, Højskoleforstander Helge Hostrup — der holdt Foredrag for os i Aarhus — vil ogsaa støtte hende, saa jeg tror, at hvad der nu er begyndt i Ry, vil komme godt i By.

Jutta Møller.

„Concordiahjemmets“ Indvielse.

Fru Wivi Nordberg.

Den 8de September fejredes i de skønneste Naturomgivelser nede ved Faxe Ladeplads en Fest, som forhaabentlig vil være af blivende Betydning for den Gerning, her skal fuldbyrdes. — Det var Indvielsesdagen for det »Hjem« til kvindelige Alkoholisters og Morfinisters Frelse, som Fru Wivi Nordberg i et Aars-tid med megen Ihærdighed har søgt at faa iværksat. — Fra Nær og Fjern bragtes Blomster og Grønt til at festliggøre den lejede Bolig og Have, Æreporte rejstes rundt om i den lille By, og man saa overalt, at der lavedes til Fest. I Haven var Talerstolen rejst, og Kl. 12, da de fremmede Gæster vare modtagne ved Banegaarden, samlede man i Haven ved »Hjemmet«, hvor Fru Nordberg bød Velkommen og gjorde Rede for sin Tanke med dette Hjem, som hun varmt anbefalede til alle Tilstedeværendes Støtte og Velvillie; bl. a. fortalte hun om sit store Udbytte af en Rejse til Bonn, hvor hun havde besøgt et lignende Hjem, som har haft stor Velsignelse af sin Virksomhed. Efter at en Kantate var afsunget, skrevet af Forf. Carl Simonsen, talte Pastor Petersen fra Roholte, hvorefter der blev sunget »Dejlig er Jorden«. Hjemmet blev nu besat fra øverst til nederst, og Kl. 3 fortsattes saa Festen i Afholdshjemmets store Sal. Her talte atter Fru N. og gav da Ordet til Dr. Michael Larsen, som holdt et interessant Foredrag om Alkoholens Indflydelse paa det menneskelige Legeme, Videnskabens Resultater i senere Tider paa dette Omraade, og om Alkoholisme som Grundlag for Tuberkulose. En Sang af L. Christensen blev nu afsunget, hvorefter Fru Axelline Lund talte. Først nedlagde Fruen en Protest imod den Paastand, at »Concordiahjemmet« skulde være en Bekræftelse paa, hvad udenlandske Blade har udtalt, nemlig: at danske Kvinder i Særdeleshed vare tilbøjelige til at drikke. Dette var paa ingen Maade Tilfældet. Sluttelig bragte hun Fru Nordberg en inderlig varm Tak paa danske Kvinders Vegne, fordi hun, den finske Kvinde, havde taget et saa stort Arbejde op her i Danmark. Et Par Talere havde endvidere Ordet, et Telegram fra Folketingsmand Herman Trier blev oplæst, og tilsidst blev en Sang, særlig som Tak til Fru Nordberg, afsunget. Alt i alt en smuk Fest som Indledning til den alvorlige Gerning, her nu skal begyndes.

M. B.

Aftenskoleundervisningen ved Sorø Husholdningsskole.

I Referatet fra Dansk Kvindesamfunds Aarsmøde i Aarhus staar der i Beretningen fra Sorø nævnet en Aftenskoleundervisning i Madlavning. Paa denne Aftenskoleundervisning vilde jeg gerne henlede de andre Kredses Opmærksomhed, fordi jeg mener, at der paa dette Omraade er noget at udrette, og at det er en Opgave, Dansk Kvindesamfund særlig bør tage op.

I Sorø er som bekendt den første Husholdningsskole oprettet og ledet efter moderne Principper med metodisk og teoretisk Undervisning. Dansk Kvindesamfunds Formand, Fru Jutta Møller, har taget virksom Del i Oprettelsen. Skolen er i de forløbne Aar gaaet fremad i Organisation. Den ene af Forstanderinderne, Frøken Magdalene Lauridsen, har ved Rejser gjort sig bekendt med lignende Skoler i Sverrig og England, og den nævnte Aftenundervisning er nærmest en Frugt af denne sidste Rejse.

Det er Dansk Kvindesamfunds Kreds i Sorø, for hvilken Frøken Lauridsen er Formand, der har sat Undervisningen i Gang. Man begyndte med et Hold paa 8 Elever Vinteren 1900 og forsøgte baade med Forevisning i Madlavning og derpaa følgende Arbejde af Eleverne. Den sidste Del af Undervisningen viste sig vanskelig at udføre i almindelige Køkkener, og i Vinteren 1900 — 1901 har man derfor fortsat alene med Forevisning og udvidet denne saaledes, at der er blevet undervist 632 Deltagere, fordelt paa 15 Undervisningssteder.

Arbejdet er udført af 4 Lærere, nemlig foruden Frk. Lauridsen, Lærerinde ved Sorø Husholdningsskole Frk. R. la Cour samt 2 paa Husholdningsskolen dertil udnånnede Lærere. Lærerne har optraadt som Vandrelærere og har ved Undervisningen benyttet Kogeapparat og Høkkasse. Det hele Arbejde er saaledes sat i Gang med meget smaa Midler.

Eleverne har været Præste-, Lærer-, Gaard- og Husmandskoner, Kvinder i selvstændigt Erhverv, og Tjenestepiger. Det store Antal, der har meldt sig, viser, at der er Interesse for Sagen.

Man blev sat i Stand til at udvide Undervisningen allerede det andet Aar, fordi et Udvalg af Deltagerne i Undervisningen i Sorø henvendte sig med et Andragende til Landboforeningen der paa Egnen om at tage Sagen i sin Haand. Udvalget henviste til, at Formaalet med Undervisningen er at udbrede Kendskab til mange Landbrugsprodukter, som hidtil kun har været benyttede i ringe Grad; det maatte derfor anses for en Opgave, der vedkom Landboforeningen, og denne tiltraadte Anskuelsen ved at støtte Sagen.

Det er ganske vist ikke saa let for Dansk Kvindesamfunds øvrige Kredse at gøre noget lignende, da de ingen Husholdningsskole har i Ryggen; men noget kan der gøres. Naar man naaede til at faa Skolekøkkener, vilde der overalt i Byerne være et passende Lokale og man behøvede ikke at indskrænke sig til Forevisning. Der vilde ligeledes være en Lærerinde, som maaske kunde finde Tid til en Aftenundervisning. Der uddannes hvert Aar paa Statens Kursus Lærere, der spredes over Landet; for mange af disse vilde det sikkert være en Glæde at tage fat paa en saadan Undervisning.

Først maa det være Kredsen Opgave at paavirke Kommunerne til at oprette Skolekøkkener; dernæst maa de søge Adgang til disse og sætte en Aftenundervisning i Gang, for saa med Tiden, naar dens Betydning er slaaet fast, at faa Kommunen til at overtage den.

For Landets Vedkommende kan man indrette sig som i Sorø med Vandrelærere; man maatte gennem Staten kunne faa »Vandre-

*) Albany og ikke Ny York er Regeringssædet for Ny York. O. A.